

ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗДОБУТКИ ЕТНОГРАФА І КРАЄЗНАВЦЯ ПРИКАРПАТТЯ

Відомий культурно-громадський діяч Петро Іванович Арсенич народився 24. 01. 1934 року в селі Нижньому Березові, тепер Косівського району Івано-Франківської області у селянській родині.

1958 року закінчив київський державний університет ім. Т. Шевченка за спеціальністю історик-музеєзнавець. Працював в Івано-Франківському краєзнавчому музеї старшим науковим працівником у відділі історії, викладав археологію й етнографію в Івано-Франківському педінституті. У 1966 році звільнений з роботи “за підтримку ідеології українського буржуазного націоналізму, ...за зв’язок з націоналістом В. Я. Морозом”. Переслідувався КДБ упродовж 1965–1986 років за націоналізм.

П. Арсенич був один із засновників обласного Товариства охорони пам’яток історії та культури, Товариства української мови ім. Т. Шевченка “Просвіта”, “Меморіалу”, НРУ. Виступав проти русифікації, нищення пам’яток історії та культури, брав участь у національному відродженні краю. Нині очолює науково-редакційний відділ при Івано-Франківському обласному управлінні культури, а за сумісництвом працює доцентом у Прикарпатському університеті ім. В. Стефаника й Івано-Франківській теологічній академії. Досліджує маловідомі сторінки історії та культури Прикарпаття. Зібрав рідкісне видання книг та поштових листівок про Україну, зокрема про Т. Шевченка, І. Франка та інших діячів науки і культури. Його унікальна колекція філокартії, книг, краєзнавчих і літературних матеріалів лягли в основу створення експозицій музеїв, зокрема Каменяра у Львові, Криворівні та виставок до різноманітних ювілеїв. Регулярно виступає з доповідями, повідомленнями на міжнародних, республіканських та регіональних наукових конференціях. Був одним із організаторів та учасником міжнародної наукової конференції “Українці в Канаді” (1991), Першого світового конгресу гуцулів і Міжнародної наукової конференції в рамках конгресу (1993).

Петро Арсенич – член Наукового товариства ім. Т. Шевченка у Львові, Республіканської асоціації українознавців, почесний член Всеукраїнської спілки краєзнавців. Як депутат міської та обласної рад першого демократичного скликання (1990–1994) працював у комісіях з питань культури і національного відродження та збору матеріалів про злочинну діяльність КППС–КПУ на Івано-Франківщині.

Він автор 26 книг та понад 1500 статей з історії та культури Прикарпатського краю у різних енциклопедіях, збірниках, журналах, газетах; організатор музеїв та багатьох виставок. Відомий своїми енциклопедичними знаннями, науковець, консультант документальних фільмів та художнього фільму “Нескорений” (2000), цікавий екскурсовод. П. Арсенич брав участь у написанні “Історії міст і сіл Івано-Франківська область” (1971). Його книги “Січові стрільці” (Івано-Франківськ, 1990), “Станіслав – столиця ЗУНР” (Івано-Франківськ, 1993), “Гуцульський театр Гната Хоткевича” (Коломия, 1993), “Родина Заклинських” (Галич, 1995), “Родина Шухевичів” (Коломия, 1995), “Прикарпаття в житті Каменяра” (Коломия, 1996), “Родина Озаркевичів”, “Родина Бандер” (1998), “Володимир Шухевич” (Івано-Франківськ, 1999), “Карпатськими шляхами Богдана Лепкого” (Івано-Франківськ, 1999), “Криворівня в житті і творчості українських письменників, діячів науки і культури” (Івано-Франківськ. – “Нова зоря”, 2000), “Гуцульщина у творчості Гната Хоткевича” (Івано-Франківськ. – “Нова зоря”, 2000), “Засновник Січі Кирило Трильовський” (Івано-Франківськ. – “Лілея”, 2000), “Тарас Шевченко і Прикарпаття” (Івано-Франківськ, 2000) та інші мають важливе значення у пробудженні національної свідомості молоді. За його дослідженнями й участю встановлено в області ряд пам’ятних знаків, меморіальних дошок.

Крім згаданих книг, П. Арсенич опублікував статті про національно-визвольну боротьбу, про членів ОУН і УПА, дослідників Гуцульщини І. Верхратського, Ф. Вовка, В. Гнатюка, М. Грушевського, І. Франка, В. Шухевича та про о. Волянського, учителів Л. Гарматія, Д. Єндика, Романа та його синів Богдана і Ростислава Заклинських, О. Іванчука, Я. Окуневського та багатьох діячів культури.

П. Арсенич брав участь у перевиданні п’ятитомної монографії В. Шухевича “Гуцульщина”.

Як член НТШ з 1990 року П. Арсенич бере участь майже в усіх наукових конференціях, які проводить НТШ у Львові, Києві, Тернополі, Івано-Франківську. У 1990 році він був учасником першої сесії НТШ у Львові (16–17 березня), загальних зборів та пленарного засідання НТШ (26–27 грудня), Першого конгресу міжнародної асоціації українців (Київ, 27 серпня – 3 вересня 1990), Першого конгресу РАУ (Київ, 20–23 грудня), Першого конгресу українців у Києві (22–24. 01. 1992) та інших. Виступав з доповідями “Співпраця В. Гнатюка з учителями “Гуцульщини” (Тернопіль. – 30 травня 1991) (Опубліковано у книзі “Роль Володимира Гнатюка у розвитку української національної культури: Тези доповідей і повідомлень наукової конференції, присвяченої 120-річчю від дня народження В. Гнатюка. – Тернопіль, 1991. – С. 81–83); “Михайло Грушевський і Гуцульщина” (Львів. – 28. 08. 1991).

Він заслужений працівник культури України, лауреат премій П. Чубинського, І. Вагилевича та Марійки Підгірянки. Нагороджений орденом “За заслуги” III ступеня.

Петро Арсенич – учасник установчих конференцій “Меморіалу” у Києві, Народного Руху України, член виконкому обласного Руху, один із засновників демократичної партії, Товариства краєзнавців ім. І. Франка, Товариства “Гуцульщина” в Івано-Франківську і його голова. Він є співавтором книги “Некрополі Прикарпаття”, багатьох статей про історичні пам’ятки області. З його ініціативи перевидана книга В. Шухевича “Гуцульщина”, до якої він написав вагоме дослідження “Народознавство Володимира Шухевича”.